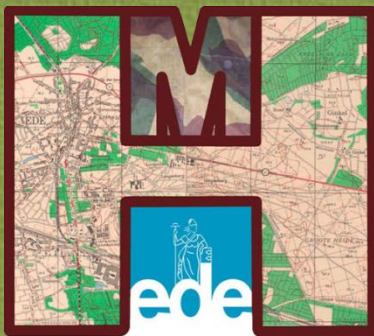

Platform Militaire Historie Ede

Documentaire 'Ede, 44 - 45' Bevrijdingsevenementen

Nieuwsbrief nr. 16, april 2015

Beste abonnees,

17 april 1945. Uit de richting van Arnhem komt een colonne van de Britse Polar Bear division Ede binnenrijden. De lange stoet met soldaten en militaire voertuigen trekt veel bekijks van de Edese burgers. Grote wolken van stof en een verstikkende benzinedamp trotserend staan ze vol van blijdschap langs de kant van de Arnhemseweg te kijken. Een vrouw met een oranje strik op haar vest gespeld, zwaait uitbundig en kinderen dringen zich naar voren om maar niets te hoeven missen van de bevrijders die eindelijk naar Ede zijn gekomen. Leden van het Edese verzet begeleiden twee opgepakte NSB's en honderden Duitse militairen worden in grote groepen afgevoerd. Een kar volgeladen met uniformen, helmen en ander in beslag genomen oorlogstuig wordt door paarden voortgetrokken. Een Britse motorrijder stopt midden op de weg. Drie witte autobussen met rode kruizen erop geschilderd komen langzaam aangereden. De Duitsers moeten wachten. Bewaakt door enkele Canadezen staan ze stil ter hoogte van de Kerkhoflaan. De oorlog is voorbij, de vijand is verslagen. Ede is weer vrij!

Diederich Baan

Te midden van al deze drukte op de Arnhemseweg in Ede staat Diederich Baan, een kippenboer van de Zonneoordlaan. Hij heeft zijn filmcamera meegenomen en maakt opnamen van de bevrijders en gevangenen die voorbij komen. Gespannen wacht hij op het juiste moment om de knop van zijn camera in te drukken. De 8mm-films zijn nog steeds moeilijk verkrijgbaar, dus hij moet er zuinig mee omgaan. Vertwijfeld voelt hij in zijn zak om te voelen hoeveel spoelen hij nog bij zich heeft. Het zijn ook zulke spannende dagen tegenwoordig. Er is zoveel te zien dat hij voor het nageslacht wil vastleggen. Zijn zoontje staat naast hem. Hij is nog te jong om te begrijpen dat ze samen getuige zijn van het einde van de Tweede Wereldoorlog.

Nu, 70 jaar later, heeft platformlid Herman Rolleman deze oude filmspoelen 'gevonden' en gedigitaliseerd. Dhr. Baan heeft een archief nagelaten dat uniek beeldmateriaal bevat. Het laat zien hoe de Edese bevolking tijdens de oorlog leefde: gewone mensen, in een ongewone tijd.

Het Platform Militaire Historie Ede heeft in goede samenwerking met Dick Baan, de zoon van Diederich, en de Gemeente Ede dit project door Herman Rolleman laten uitwerken tot een boeiende documentaire die op vrijdagavond 17 april in Cinemec in première zal gaan. De 50 minuten durende documentaire 'Ede, 44-45' bestaat uit verhalen van ooggetuigen, geïllustreerd met nooit vertoonde Edese oorlogsbeelden.

De Baantapes

Hieronder ziet u een tweetal frames afkomstig uit de documentaire 'Ede, 44-45'.

Diederich Baan is met zijn filmtoestel naar de Grotestraat gelopen, waar de Edese bevolking zich verzameld heeft om de bevrijders te verwelkomen.

De vrouwen op de stoep kijken genoegzaam toe hoe leden van het Edese verzet twee gevangen genomen Duitsers begeleiden.

Eén van deze verzetsmensen is mogelijk "Blue Johnny" de Nooy.

Hier zien we soldaten van het Leicestershire Bataljon van de 49th British Infantry Division (Polar Bear) die voor de gaarkeuken staan te wachten op een warme maaltijd. Diederich staat tegenover hen met de camera in zijn hand. U kijkt hier door zijn ogen en ziet wat hij toen zag.

Het linker jongetje tussen de soldaten is zijn zoontje Dick.

De documentaire 'Ede, 44-45' is te zien **tijdens het Bevrijdingsevent** op vrijdagavond 17 april in Cinemec.

(Zie pagina drie van deze nieuwsbrief.)

17 april-lezing op woensdagavond 15 april

Op woensdagavond 15 april zal Arjan Ros namens het platform MHE en op uitnodiging van Vereniging Oud Ede, een lezing verzorgen over de bevrijding van Ede.

De lezing zal worden gegeven in Hotel De Bosrand, waar de vereniging haar Algemene Ledenvergadering houdt.

Foto W.J. van den Berg

VRIJHEID DOEBOEK en Miniconferentie op vrijdagmorgen 17 april

Het Platform Militaire Historie Ede organiseert deze morgen een **miniconferentie voor schoolkinderen** in het Edese [Memorial Park](#) aan de Arnhemseweg - Vossenakker. Gidsen van het platform zullen de leerlingen rondleiden langs en vertellen over de vier monumenten die daar staan. Centraal hierbij staan de opmerkingen van blz. 32/33 uit het VRIJHEID DOEBOEK: 'Welk monument spreekt jou het meest aan?'

Het speels vormgegeven boek staat boordevol verhalen, wetenswaardigheden, puzzels en doedingen over de bevrijding van Ede en omliggende dorpen en wordt ter gelegenheid van de 70-jarige herdenking van de bevrijding van Ede uitgedeeld aan groep 8 van de Edese basisscholen.

Het **VRIJHEID DOEBOEK** is voor € 2.95 ook verkrijgbaar bij het Platform Militaire Historie Ede. (zolang de voorraad strekt).

Bevrijdingsevent op vrijdagavond 17 april

Op vrijdagavond 17 april worden in het Expotheater van Cinemec de bevrijdingsfestiviteiten groots geopend. Om 19.00 uur verzamelen zich hier de lokale veteranen, waarna om 20.00 uur het echte feestprogramma in de grote zaal van start zal gaan. Het Orkest van de Kapel Koninklijke Luchtmacht, onder leiding van dirigent Jos Pommer, brengt een 'bevrijdings'-programma met vele bekende melodieën. Na een uur luisteren is het tijd voor een uur kijken. Het Platform Militaire Historie Ede vertoont de première van de indrukwekkende documentaire 'Ede, '44-'45', een portret van een dorp in het laatste oorlogsjaar. Hierin zijn nog niet eerder vertoonde filmbeelden verwerkt die tijdens de Tweede Wereldoorlog in Ede zijn gemaakt.

Cinemec Ede

Toegangskarten voor dit evenement à €15 zijn uitsluitend te koop bij het Platform Militaire Historie Ede. Op zaterdag 11 april kunnen karten worden gekocht in het Militair Historisch Informatiepunt (MHIP) op de voormalige Prins Mauritskazerne in Ede. Op woensdagavond 15 april zijn karten te koop in Hotel De Bosrand, tijdens de pauze van de Algemene Ledenvergadering van Vereniging Oud Ede.

U kunt ook karten reserveren door een mail te sturen naar: bevrijdingsevent@PlatformMHE.nl

Gereserveerde karten kunnen op 17 april, voor aanvang van de première, bij de ingang van Cinemec worden afgehaald. Toegangskarten zullen deze avond nog te koop zijn zolang de voorraad strekt!

[Locatie Cinemec](#)

[Routebeschrijving MHIP](#)

Herdenking op zaterdagmorgen 18 april

Zaterdagmorgen 18 april om 10.00 uur is de officiële herdenking van de bevrijding van Ede bij het Bevrijdingsmonument op de hoek van de Arnhemseweg – Vossenakker.

Tijdens een eenvoudige plechtigheid zal Burgemeester Van der Knaap een toespraak houden en een bloemstuk leggen bij het monument dat is opgericht ter nagedachtenis aan de Britse en Canadese bevrijders van Ede. U bent van harte uitgenodigd om hierbij aanwezig te zijn.

[Link naar locatie](#)

Foto E. van Seters

Bevrijdingsfeest Ede op zaterdag 18 april

Zaterdag 18 april zal de bevolking van Ede haar bevrijding vieren. In het centrum van Ede is hiervoor vanaf de Oude Kerk tot de Trapakkers een evenemententerrein ingericht. De Raadhuisstraat is deze dag vanaf de Arnhemseweg tot aan de Molenstraat afgesloten voor het verkeer. Van 10.30 tot 17.00 uur zullen er verschillende activiteiten plaatsvinden:

Living History

Verdeeld over vier thema's kan hier een stuk militaire geschiedenis worden herbeleefd. De bereden artillerie en cavalerie van het Nederlandse leger uit 1940 vormen samen met Nederlandse voertuigen en soldaten het eerste tijdvak 1939-1940. De bereden artillerie zal deze dag o.a. met paarden een geschut verplaatsen en in stelling brengen.

Het tweede thema gaat over de burgers tijdens de oorlogsjaren en het verzet. Het Erepeloton Binnenlandse Strijdkrachten zal hierbij enige wapens demonstreren. Het derde thema zijn de Airbornes met de rode baretten uit 1944. Het vierde en laatste thema wordt verzorgd door re-enactmentgroepen die onze bevrijders, de Polar Bears Division, zullen uitbeelden.

Militariamarkt

Het Comité Nationale Feestdagen organiseert verdeeld over het evenemententerrein diverse activiteiten voor kinderen. Rondom de Oude Kerk wordt een Militariamarkt opgebouwd en op het Raadhuisplein zal er horeca aanwezig zijn.

Foto E. van Seters

Muziek

Het **Muziek- en Tamboerkorps van de Verbindingsdienst** zal 's morgens een programma brengen. 's Middags staan er optredens gepland van de **Pegasus Pipes and Drums** en **De Band of Four Brothers**. Het feestprogramma zal om 16.00 uur muzikaal worden afgesloten door de **Zingende Kapsters**.

Documentaire 'Ede, 40 - 45'

De gehele dag zal in het gemeentehuis een stukje van de nieuwe documentaire 'Ede, 40-45' te zien zijn. Voor de liefhebbers is deze dag ook de DVD **'Tussen de linies. Ede 1935-1945'** te koop. In het gehele centrum van Ede zullen er speciale aanbiedingen zijn.

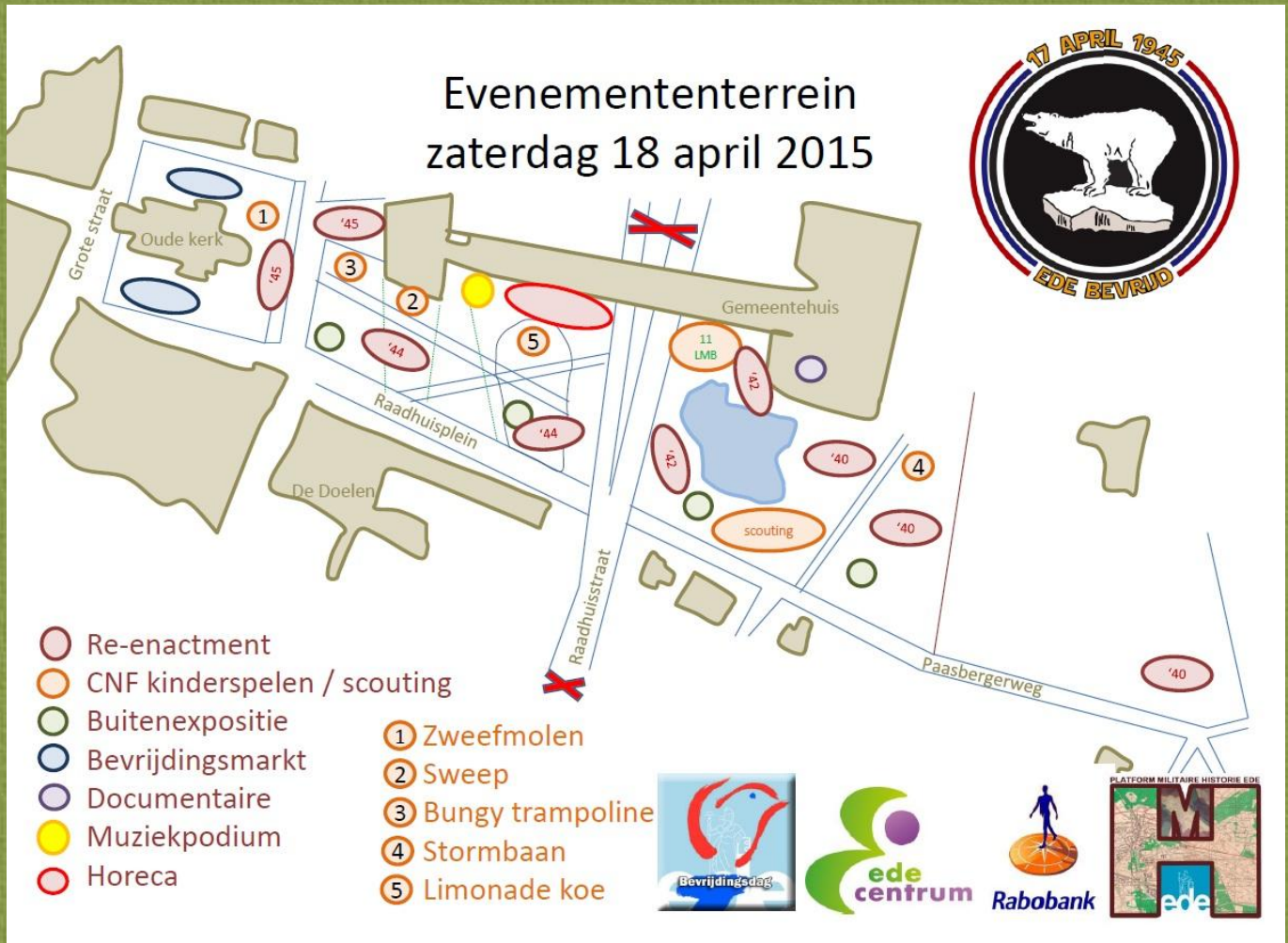
Luchtmobiele Brigade

De Stichting Binnenstadsmanagement Ede organiseert een kleurplatenwedstrijd. Twee Edese scoutinggroepen zullen hun medewerking verlenen aan extra activiteiten voor kinderen, terwijl voor de oudere jeugd de 11 Luchtmobiele Brigade een speciale uitdaging heeft. Zo is er voor alle leeftijden wel wat te beleven en te vieren.

[Link naar locatie](#)

Militariamarkt Ede-centrum

Expositie 70 jaar bevrijding Ede

In het Militair Historisch Informatiepunt (MHIP) kunt u een expositie bezoeken die herinnert aan de bevrijding van Ede. De tentoonstelling bevat originele attributen, documenten en een fraaie serie uitvergrootte zwart-witfoto's uit 1945. Gidsen van het platform zullen aanwezig zijn om uitleg te geven bij de tentoongestelde spullen en zijn beschikbaar voor het beantwoorden van eventuele vragen.

De expositie is ook geschikt voor kinderen. Er staat een aantal militaire poppen die zeer tot de verbeelding spreken en ze kunnen gekleed als militair op de foto worden gezet.

De tentoonstelling is nog te bezoeken op zaterdag 11 april, 2 mei, 11 juli, 25 juli, 8 augustus en 25 augustus. Het MHIP is op deze zaterdagen van 10.00 tot 16.00 uur geopend.

[Link naar locatie](#)

Bevrijdingsconcert op zaterdagavond 18 april

Op zaterdagavond 18 april is er in het [Openluchttheater](#) in Ede een uniek optreden van De Harmonie met een groot samengesteld koor. Alle bezoekers worden muzikaal welkom geheten door Kinderkoor Jedaja, die belangeloos haar medewerking verleent aan deze avond. Het orkest van De Harmonie van ruim 70 muzikanten opent het concert met een fanfare van de beroemde filmcomponist John Williams. Daarna wordt het orkest aangevuld met een koor van 200 personen en brengen ze samen de vredesmis The Armed Man van de Britse componist Karl Jenkins, een modern klassiek werk met kenmerken uit diverse muziekstromen en religies. Als afsluiting volgt een spectaculaire versie van Ouverture 1812 van Tsjaikovski. Het geheel staat onder leiding van dirigent Wolbert Baars.

Foto www.openluchttheater.nl

Het concert vindt plaats in het Openluchttheater aan de Van Pabstlaan 1 in Ede. De toegang is open vanaf 19.30 uur en het concert begint om 20.00 uur.

Kaarten voor het Bevrijdingsconcert (€10) zijn te verkrijgen via [Cultura](#) te Ede. Voor meer informatie over het concert en over de kaartverkoop kunt u terecht op: www.bevrijdingsconcert-ed.nl

[Link naar locatie](#)

Bevrijdingsdag Lunteren op donderdag 16 april

Maandagochtend 16 april 1945. De 8th Hussars van de 5e Canadese Tankdivisie trekken, vanaf de Valenberg op de Mossel, via de Driesprong over de Hessenweg naar de Goudsberg. Daar aangekomen wordt de situatie voorzichtig ingeschat. Er wordt om versterking gevraagd. In de avond is het zover. De versterking, het Perth infanterie bataljon met verkenningstanks van de Governor General's Horse Guards bevrijdt Lunteren. De Canadese bevrijders worden door de bevolking met open armen ontvangen. Een feest met huilende en jubelende mensen barst los in de Lunterse straten.

Lunteren is vrij!!!!

Historisch cahier

Lunteren en de Tweede Wereldoorlog

Door Martijn Stöfseel is in de reeks historische Cahiers Ede een boekje geschreven over de oorlogsjaren in Lunteren. Voor € 12,50 verkrijgbaar in de boekhandel en bij het gemeentearchief Ede.

Expositie Museum Oud Lunteren

Ter gelegenheid van de 70 jarige Lunterse Bevrijdingsdag is er in het Museum Oud Lunteren een expositie van Veteranenkunst en een expositie over Lunteren in de Oorlog ingericht. Het museum is tot 20:00 geopend.

Herdenking

Om 13:30 zal bij de Bevrijdingsbank naast de Oude Kerk met de groepen 7 van alle Lunterse basisscholen de bevrijding worden herdacht. Het programma bestaat uit voordrachten van gedichten door leerlingen, een toespraak van burgemeester C. van der Knaap, één minuut stilte, bloemlegging en ter afsluiting het bevrijdingslied gezongen door alle leerlingen van groep 7.

Documentaire

Om 20:00 vindt in Zaal Floor de vertoning plaats van een documentaire die is gemaakt door leerlingen van groep 7.

Bevrijdingsdag Lunteren op zaterdag 18 april

Fietsroute

Vanaf 09:30 kan een fietsroute worden gereden welke is georganiseerd door Beleef Lunteren. De start is bij Parkhotel Hugo de Vries.

Toneelvoorstelling: Om 20:00 is er in Parkhotel Hugo de Vries een toneelvoorstelling met muziek over belevenissen van Lunteranen in de bevrijdingstijd. Ook is er een kleine expo van voorwerpen die met de toneelvoorstelling te maken hebben.

Bevrijdingsfeest Bennekom op zaterdag 18 april

Bennekom viert de bevrijding met een bevrijdingsoptocht en een groot dorpsfeest op het Van Slootenplein.

Van 12.30 uur tot 13.00 uur kunt u kijken naar een bevrijdingsoptocht met muziek en militaire voertuigen die door het dorp zal rijden. Aansluitend kunt u tot 17.00 op het Van Slootenplein terecht voor een muzikale reis door de oorlogsjaren 1940-1945 en authentieke hapjes en drankjes.

[Link naar locatie](#)

Bevrijdingsactiviteiten Edeveen op zaterdag 9 mei

[Vereniging Oud Ederveen](#) organiseert in samenwerking met het Oranje Comité op zaterdag 9 mei een aantal bevrijdingsactiviteiten:

Tentoonstelling

Op het terrein van Dikkenberg Beton, Bruinhorsterpad 20, wordt met ondersteuning van het Platform Militaire Historie Ede een tentoonstelling over Ederveen in de Tweede Wereldoorlog georganiseerd. De tentoonstelling is te bezoeken tussen 9.00 en 15.30 uur.

Bevrijdingsfietsstocht

Tussen 9.00 en 12.00 uur kunt u deelnemen aan een 25 km lange bevrijdingsfietsstocht. Het startpunt van de tocht ligt op het Bruinhorsterpad 20. Het inschrijfgeld bedraagt 3 euro.

Oldtimerdag

De Oldtimerdag wordt georganiseerd door [Oldtimer Ederveen](#) en start om 9.00 uur bij Evers aan de Brinklanderweg. Naast diverse oldtimers zullen er dit jaar i.v.m. de viering van de bevrijding van Ederveen ook militaire voertuigen meerijden. Voor de jeugd is er een springkussen en er staan kramen waar van alles en nog wat te koop zal zijn.

Projectondersteuning

Foto Hoog en Laag

Het Platform Militaire Historie Ede heeft aan de vereniging Vrienden van het Airborne Museum een aantal militaire poppen beschikbaar gesteld. De poppen werden hiervoor vanuit de eigen expositie verplaatst naar de concertzaal in Oosterbeek, waar de vereniging haar jaarvergadering hield. De poppen staan opgesteld links en rechts van het diascherm.

Ook aan het [Kijk en Luistermuseum](#) in Bennekom werden militaria beschikbaar gesteld voor de expositie '70 jaar Vrijheid'. De expositie is een ode aan vrede en vrijheid van 1945 tot nu en is nog te bezoeken tot en met 30 mei 2015.

Onthulling gedenkbord bevrijding Renswoude

Bij de bevrijding van Renswoude zijn bij de brug in de Barneveldsestraat vijf Britse militairen gesneuveld. Ter herinnering aan de 'Slag om Renswoude' en de gesneuvelde militairen wordt er op initiatief van de Historische Vereniging Oud-Renswoude en de Gemeente Renswoude op vrijdag 24 april bij de brug een gedenkbord onthuld.

Programma vrijdag 24 april 2015

De ontvangst vindt plaats vanaf 15.30 uur aan de Barneveldsestraat 16A-1 in Renswoude. Dat is vlak bij de brug. Hier houdt waarnemend burgemeester, mevrouw van der Kolk, om 16.00 uur een welkomstwoord en wordt er na afloop hiervan een presentatie over de bevrijding van Renswoude gegeven. Om hierbij aanwezig te kunnen zijn is aanmelden gewenst. Dit kan per e-mail via: secretariaat@renswoude.nl of per telefoon: 0318 - 578 156.

[Link naar locatie](#)

LIEUTENANT KENNETH CRAUFURD ROBERTSON

De op 24 april 1945 bij de brug aan de Barneveldsestraat in Renswoude gesneuvelde Lieutenant Kenneth Craufurd Robertson is direct nadat hij is omgekomen overgebracht naar de Ginkelse Heide bij Ede, waar hij op een tijdelijke begraafplaats ter aarde is besteld. Aanvankelijk kreeg de brug zijn naam: 'Ken's Bridge'. Om onduidelijke redenen is dat later gewijzigd in Lieutenant Rowe bridge, een Britse luitenant die niet daar, maar verderop bij De Dennen is gesneuveld.

In 1978 werd op de Ginkelse Heide bij Ede een kogelhuls gevonden met daarin een briefje met de naam en het legernummer van luitenant K C Robertson. Deze vondst bracht het verhaal van deze jonge luitenant weer in herinnering, en leidde uiteindelijk ook tot de constatering dat hij een 'vergeten' bevrijder in de geschiedenis van Renswoude was. Een zaak die met de onthulling van het gedenkbord zal worden rechtgezet.

In de tentoonstelling '70 jaar bevrijding van Ede', in het Militair Historisch Informatiepunt in Ede, is dit briefje te zien, en wordt het verhaal erachter verteld.

[Link naar locatie](#)

Herdenkingen Amersfoort en Loosdrecht

Vrijdag 20 maart was er een kleine plechtigheid bij het monument in Kamp Amersfoort. Bij de gedenksteen werd een ogenblik stilgestaan bij het overlijden van Piet Rombout, 70 jaar geleden in dit kamp. Onder de aanwezigen bevond zich zijn dochter (zie foto). Piet maakte deel uit van een groep verzetsmensen die in de nacht van 8 op 9 maart 1945 betrokken was bij een wapendropping in Lunteren. Zeventien van hen zijn na arrestatie overgebracht naar Kamp Amersfoort, waar Piet is overleden aan de hem toegebrachte verwondingen. De zestien anderen werden op 20 maart ter dood gebracht: tien aan de Appelweg in Amersfoort, zes aan de Loosdrechtesedijk in Loosdrecht.

Foto Wim Rietkerk

De lokale omroep 'Amersfoort Gezien' was op vrijdag 20 maart aanwezig bij de herdenking bij het Fusillademonument aan de Appelweg in Amersfoort. Via onze website kunt u de uitgebreide reportage die zij hebben gemaakt nog bekijken: [Link naar reportage](#)

In de middag vond een herdenking plaats bij het monument in Loosdrecht. Ook hier was een schoolklas aanwezig, en ook hier werd door een vertegenwoordiger van het gemeentebestuur een kort woord gesproken.

Het initiatief voor deze herdenkingen ligt bij dhr Ben Verduijn, zoon van één van de slachtoffers in Loosdrecht. Het Platform ondersteunt hem hierbij. Zie ook onze vorige nieuwsbrief.

DVD

De Baantapes en uitgebreide interviews met ooggetuigen worden op DVD uitgebracht. Deze DVD zal tijdens het bevrijdingsfeest op 18 april te koop zijn. Na 18 april is hij ook verkrijgbaar in het MHIP. Bent u niet in de gelegenheid om langs te komen, dan kunt u nu al een exemplaar bestellen door een berichtje naar het platform te sturen (info@PlatformMHE.nl). De DVD wordt dan na 18 april per post naar u toegestuurd.

De speelduur van deze DVD is 2 uur en 40 minuten en bevat naast de niet eerder vertoonde beelden uit de Baantapes, indrukwekkende interviews met ooggetuigen. De prijs van dit alles bedraagt slechts 10 euro. De verzendkosten bedragen 1,95 euro

Agenda

Het Platform Militaire Historie Ede tracht een zo compleet mogelijk overzicht te geven van alle activiteiten, herdenkingen en bijeenkomsten in de gemeente Ede. Deze agenda wordt maandelijks bijgewerkt en is via onze [website](#) te downloaden.

Deze nieuwsbrief is een uitgave van het Platform voor Militaire Historie Ede (PMHE), onder redactie van Wouter van den Berg. Nieuwsberichten verschijnen op onregelmatige tijden als hier aanleiding voor is. De nieuwsberichten worden toegezonden aan alle bij het PMHE geregistreerde email adressen. Mocht u geen prijs meer stellen op verdere ontvangst, dan kunt u met een bericht aan info@platformmhe.nl verzoeken de toezending te stoppen. Mocht u zelf ideeën hebben voor een nieuwsbericht, dan kunt u dit doorgeven aan info@platformmhe.nl.